

Till berörd remissinstans

ANGÅENDE REMISSEN OM NY INSTANSORDNING FÖR VA-MÅLEN (SOU 2011:53)

Detta gäller remissvar på ”Ny insats för VA-målen (SOU 2011:53)”
Dnr: 001-1424/2011

Remissen i sin helhet finns under följande länk:
<http://www.sweden.gov.se/content/1/c6/17/09/11/1a96ae1c.pdf>

Remisstiden sträcker sig till den 31 augusti, vilket vi ber er respektera. Om det av några skäl inte är möjligt för er att inkomma med svar inom utsatt tid måste kontakt tas med borgarrådsassistent Caroline Polzer, tfn 08-508 29412.

Ansvarig handläggare/borgarrådssekreterare på Stadsmiljöroteln är Frida Demervall, tfn 08-508 29413.

Remissvar skickas till:

- Rotel VI - Stadsmiljöroteln i **digital form (word/excel)**. Ange KS:s diarienummer som namn på ärenderubrik. Ex: KS 314-331-2004
- KF/KS kansli i **pappersform**.

Adresserna är följande:

Rotelns e-post: funktion.rvi-remissvar.slk@stockholm.se

KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 STOCKHOLM

Med vänliga hälsningar,
Caroline Polzer,
Stadsmiljöroteln

Remitteringsmapp

Ärende: Ny instansordning för VA-målen (SOU 2011:53)

Inkom till KF/KS kansli den 23 juni 2011

Behandling i övrigt:

För yttrande senast: den 31 augusti 2011

Stadsdelsnämnderna

Facknämnderna

Övriga

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Exploateringsnämnden
Stadsbyggnadsnämnden

SLK
Stockholms stadshus AB
Stockholm Vatten AB

Therese Eriksson

Från: Caroline Polzer
Skickat: den 30 juni 2011 15:54
Till: Funktion MHN Registratur; Administration SBK Externa Mail; Funktion EXPL
Exploateringskontoret; Sara Feinberg
Ämne: Remiss av Ny instansordning för va-målen (SOU 2011:53)
Bifogade filer: Remissmissiv VA-målen.docx; 1424_1.pdf

Du har fått detta ärende/dokument för handläggning (eller information).

Skickat av: Caroline Polzer (AA71298)

Diarienummer: 001424/2011

Ärendebeskrivning: Remiss av Ny instansordning för va-målen (SOU 2011:53)

Handling/uppgift: 20

Åtgärdstyp: Remiss (REM)

Beskrivning: Remittering enl sändlista

Handläggare: Caroline Polzer (AA71298)

Dokumentid: 139845

Dokumenttyp: Remiss (REM)

Dokumentnamn: remiss av ny insatsordning för va-målen (sou 2011:

Dokumentbeskrivning: Remittering enl sändlista

Ansvarig: Caroline Polzer (AA71298)

Handling/uppgift: 10

Åtgärdstyp: Remiss (REM)

Beskrivning: Remiss av Ny insatsordning för va-målen (SOU 2011:53)

Handläggare: Caroline Polzer ()

Dokumentid: 139598

Dokumenttyp: Remiss (REM)

Dokumentnamn: remiss av ny insatsordning för va-målem (sou 2011:

Dokumentbeskrivning: Remiss av Ny insatsordning för va-målen (SOU 2011:53)

Ansvarig: ()

REGERINGSKANSLIET

Remiss

2011-06-21

S2011/6040/PBB

Socialdepartementet

Plan-, bygg- och bostadsenheten

Ivar Frostenson

Telefon 08-405 3532

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen	
KF/KS Kansli	
Ink.	2011-06-23
Dnr:	001-1424/2011
Till:	RTV

Ny instansordning för va-målen (SOU 2011:53)

Remissinstanser:

1. Justitieombudsmannen
2. Riksrevisionen
3. Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen
4. Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen
5. Växjö tingsrätt, Mark- och miljödomstolen
6. Vänersborgs tingsrätt, Mark- och miljödomstolen
7. Östersunds tingsrätt, Mark- och miljödomstolen
8. Umeå tingsrätt, Mark- och miljödomstolen
9. Domstolsverket
10. Boverket
11. Konsumentverket
12. Lantmäteriet
13. Smittskyddsinstitutet
14. Socialstyrelsen
15. Statens va-nämnd
16. Ekonomistyrningsverket
17. Statskontoret
18. Länsstyrelsen i Stockholms län
19. Länsstyrelsen i Östergötlands län
20. Länsstyrelsen i Kronobergs län
21. Länsstyrelsen i Skåne län
22. Länsstyrelsen i Hallands län
23. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
24. Länsstyrelsen i Värmlands län
25. Länsstyrelsen i Västernorrlands län
26. Länsstyrelsen i Västerbottens län
27. Lunds universitet
28. Stockholms universitet
29. Kungl. Tekniska högskolan

30. Luleå tekniska universitet
31. Livsmedelsverket
32. Statens jordbruksverk
33. Naturvårdsverket
34. Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
35. Trafikverket
36. Konkurrensverket
37. Tillväxtverket
38. Regelrådet
39. Riksantikvarieämbetet
40. Arbetsgivarverket
41. Statens tjänstepensionsverk
42. Haninge kommun
43. Järfälla kommun
44. Stockholms kommun
45. Värmdö kommun
46. Norrköpings kommun
47. Markaryds kommun
48. Torsås kommun
49. Gotlands kommun
50. Karlshamns kommun
51. Helsingborgs kommun
52. Höganäs kommun
53. Malmö kommun
54. Simrishamns kommun
55. Kungsbacka kommun
56. Göteborgs kommun
57. Tanums kommun
58. Uddevalla kommun
59. Karlskoga kommun
60. Västerås kommun
61. Sandvikens kommun
62. Sollefteå kommun
63. Åre kommun
64. Skellefteå kommun
65. Kiruna kommun
66. Luleå kommun
67. Dala Vatten och Avfall AB
68. Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB
69. Sörmlands Vatten och Avfall AB
70. Tekniska Verken i Linköping AB
71. Vatten & Miljö i Väst AB
72. Älvdalens Vatten och Avfall AB
73. Sveriges Kommuner och Landsting
74. Advokatfirman Åberg&Co AB
75. Aspect
76. Byggherrarna i Sverige AB
77. Fastighetsägarna i Sverige

78. Föreningen för samhällsplanering
79. Föreningen kommunala miljöchefer
80. Företagarna
81. HSB Riksförbund
82. Hyresgästföreningen Riksförbundet
83. Landsorganisationen i Sverige
84. Lantbrukarnas Riksförbund
85. Mannheimer Swartling Advokatbyrå
86. Näringslivets regelnämnd
87. Svenskt Vatten
88. Sveriges advokatsamfund
89. Sveriges Akademikers Centralorganisation
90. Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag
91. Sveriges Byggindustrier
92. Sveriges Kommunaltekniska förening
93. Svenskt Näringsliv
94. Tjänstemännens Centralorganisation
95. Villaägarnas Riksförbund
96. VVS-tekniska föreningen

Regeringen beslutade den 9 december 2010 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att analysera verksamheten vid Statens Va-nämnd och utreda förutsättningarna för att de nya mark- och miljödomstolarna eller annan domstol jämte en eller flera länsstyrelser kan överta nämndens prövning i olika delar enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. I utredarens uppgift har också legat att föreslå lämplig organisatorisk lösning för verksamheten och att utarbeta de författningsändringar som behövs (dir. 2010:133).

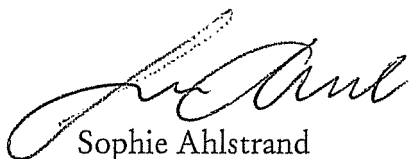
Utredaren har redovisat sina förslag i betänkandet Ny instansordning för va-målen (SOU 2011:53). I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på utredarens förslag. Betänkandet finns tillgängligt på regeringens hemsida www.regeringen.se

Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet senast den 15 oktober 2011. Helst skickar ni svaren endast i elektronisk form och då i både word- och pdf-format. Remissvaren ska skickas till följande e-postadresser: registrator@social.ministry.se och s.pbb@social.ministry.se. Remissvaren kan komma att publiceras på regeringens webbplats.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner från nätet: www.regeringen.se

Sophie Ahlstrand
Departementssekreterare

Kopia till
Fritzes kundservice, 106 47 Stockholm
Riksdagens utredningstjänst

Ny instansordning för va-målen

Betänkande av Va-nämndsutredningen

Stockholm 2011

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2011:53

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-598 191 91
Ordertel: 08-598 191 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

Svara på remiss. Hur och varför. Statsrådsberedningen (SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02)
– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som ska svara på remiss.
Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/remiss>

Textbearbetning och layout har utförts av Regeringskansliet, FA/kommittéservice.

Omslagsbild: Linnékanalen, en del av dagvattensystemet i Växjö
Fotograf: Malin Karlsson

Tryckt av Elanders Sverige AB.
Stockholm 2011

ISBN 978-91-38-23601-7
ISSN 0375-250X

Till statsrådet

Regeringen beslutade vid sitt sammanträde den 9 december 2010 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att analysera verksamheten vid Statens va-nämnd och utreda förutsättningarna för att de nya mark- och miljödomstolarna eller annan domstol jämte en eller flera länsstyrelser kan överta nämndens prövning enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Statsrådet Stefan Attefall förordnade samma dag dåvarande ordföranden vid Statens va-nämnd Stefan Rubenson som särskild utredare för detta uppdrag.

Som experter i utredningen förordnades från och med den 15 februari 2011 rådmannen Anders Enroth, Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt, kanslirådet Ivar Frostenson, Socialdepartementet, chefsjuristen Lars-Ove Olsson, Länsstyrelsen i Värmlands län, chefsjuristen Germund Persson, Sveriges Kommuner och Landsting och kanslirådet Jens Wieslander, Justitiedepartementet.

Som sekreterare anställdes från och med den 15 december 2010 kammarrättsassessorn Ulla Jarnås.

Utredningen har antagit namnet Va-nämndsutredningen.

Härmed överlämnas betänkandet Ny instansordning för va-målen (SOU 2011:53).

Uppdraget är därmed slutfört.

Stockholm i juni 2011

Stefan Rubenson

/Ulla Jarnås

Innehåll

Sammanfattning	9
Författningsförslag	13
1 Bakgrund	27
1.1 Utredningens uppdrag	27
1.2 Inrättande av mark- och miljödomstolar	28
1.2.1 Inledning	28
1.2.2 Bakgrund	29
1.2.3 Handläggningen i mark- och miljödomstolarna	34
1.3 Länsstyrelsernas roll i prövningsordningen	43
1.3.1 Enligt miljöbalken	43
1.3.2 Enligt vattentjänstlagen	44
1.3.3 Enligt plan- och bygglagen	45
2 Gällande ordning för va-målen	47
2.1 Lagen om Statens va-nämnd	47
2.2 Vattentjänstlagen	53
2.2.1 Va-lagstiftningens utveckling	53
2.2.2 2006 års lagstiftning	54
2.3 Målens fördelning i riket	60
3 Ny instansordning	65
3.1 Inledning	65
3.2 Gällande rätt	66

3.3	Överväganden.....	67
3.3.1	Yttranden från Va-nämnden till domstol eller länsstyrelse.....	69
3.3.2	Länsstyrelsen som första instans	69
3.3.3	Mark- och miljödomstolen som första instans och som överklagandeinstans.....	72
3.3.4	Särskilt om allmänförklarade anläggningar.....	75
4	Behovet av att ersätta bestämmelserna i lagen (1976:839) om Statens va-nämnd	77
4.1	Överväganden.....	77
4.1.1	Sammansättningen	77
4.1.2	Förhandling på välbelägen plats	78
4.1.3	Materiell processledning.....	79
4.1.4	Besiktning m.m.	80
4.1.5	Vittnen	80
4.1.6	Meddelande av beslut och överklagandehänvisning.....	80
5	Ändringar i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster	83
5.1	Inledning.....	83
5.2	Länsstyrelsens förelägganden	83
5.2.1	Gällande rätt	83
5.2.2	Överväganden.....	84
5.3	Avgifter och vattenavstängning.....	84
5.3.1	Avgifter.....	85
5.3.2	Vattenavstängning.....	87
5.4	Vite	88
5.4.1	Gällande rätt	89
5.4.2	Överväganden.....	89
5.5	Övriga mål	90
5.5.1	Gällande rätt	90
5.5.2	Överväganden.....	90
5.6	Rättegångskostnader	91
5.6.1	Gällande rätt	91

5.6.2 Överväganden	92
6 Betalningsförelägganden	93
6.1 Gällande rätt	93
6.2 Överväganden	94
7 Konsekvenser av utredningens förslag	95
8 Författningskommentar	101
8.1 Förslaget till ändring i rättegångsbalken	101
8.2 Förslaget till ändring i lagen (1991:852) om betalnings- föreläggande för fordringar i arbetstvister och fordringar som skall prövas av Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt	101
8.3 Förslaget till ändringar i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster	102
Bilagor	
Bilaga 1 Kommittédirektiv 2010:133	107
Bilaga 2 Exempel på avgjorda tvister i Statens va-nämnd	113

Sammanfattning

Utredningen har haft i uppdrag att undersöka om de uppgifter som Statens va-nämnd utför skulle kunna överföras till något annat prövningsorgan. Va-nämnden prövar alla typer av tvister enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) som kan uppkomma i förhållandet mellan en kommun eller en kommunal huvudman och en fastighetsägare eller annan brukare av en allmän anläggning för vatten och avlopp. Skälet till att låta någon annan myndighet ta över nämndens verksamhet skulle i huvudsak vara att Va-nämnden är en liten myndighet med få anställda och därmed sårbar i samband med förändringar i arbetsbelastningen och arbetskraftsbortfall i samband med sjukdom, föräldradledigheter och annan frånvaro.

Utredningen lämnar här ett förslag på hur de mål som Statens va-nämnd prövar, vid en avveckling av nämnden, skulle kunna föras över till landets länsstyrelser och Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

En stor del av ansökningarna till Statens va-nämnd avser avgifter såsom anläggnings-, bruks- och dagvattenavgifter. Till viss del utgörs dessa av mål där fastighetsägare eller andra brukare helt eller delvis motsätter sig avgiftsskyldighet som påförts dem enligt kommunala va-taxor. Utredningen föreslår att tvister om va-avgifter där fastighetsägare eller andra brukare är klaganden i fortsättningen ska prövas av länsstyrelserna i första instans och att länsstyrelsernas beslut får överklagas till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. När en länsstyrelse har fattat beslut i ett överklagat vattenavstängningsärende får också detta beslut överklagas till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

Vad avser en länsstyrelses beslut att förelägga en kommun att tillgodose behovet av vattentjänster får kommunen överklaga beslutet till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

Avgiftsmål där va-huvudmannen kräver betalning samt övriga tvister enligt vattentjänstlagen prövas efter stämning av Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt i första instans. Den som för talan hos domstolen i stämningssmål ska betala ansökningsavgift. I fråga om obetalda avgifter kan va-huvudmannen ansöka om betalningsföreläggande hos kronofogden och efter bestridande begära att tvisten hänskjuts till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

Förslaget med att samtliga länsstyrelser skulle ges rätt att på talan av fastighetsägaren eller brukaren pröva påförda avgifter har valts för att de enskilda även i fortsättningen ska ha tillgång till ett relativt enkelt och billigt prövningsförfarande för den ärendetyp där de oftast klagar. Länsstyrelserna finns i varje län och det geografiska avståndet mellan fastigheten och prövningsinstansen blir godtagbart i den mån den enskilde behöver inställa sig personligen. Vidare behöver den enskilde inte heller betala någon ansökningsavgift för att få avgiftsskyldigheten prövad.

Att endast en domstol valts för att handlägga Va-nämndens mål beror på att det inte handlar om så många mål. Det är därför lämpligt att samla dessa mål på ett ställe eftersom domstolen då kan bygga upp och bibehålla kompetens inom rättsområdet. Med hela landet som upptagningsområde ligger Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt bäst till ur kommunikationssynpunkt.

En konsekvens av förslaget är att lagen (1976:839) om Statens va-nämnd (LSV) upphävs. Utredningen har analyserat i vilken mån bestämmelserna i denna lag motsvaras av befintliga regler i annan lagstiftning som lagen (2010:921) om mark och miljödomstolar, rättegångsbalken, ärendelagen (1996:242) och förvaltningslagen (1986:223) samt i vilka fall det krävs kompletteringar av lagstiftningen. Nödvändiga kompletteringar föreslås endast i vattentjänstlagen. Till vattentjänstlagen överförs även motsvarande bestämmelser om rättegångskostnader som finns i LSV.

Utredningen har sålunda funnit att redan nu gällande bestämmelser om sammansättningen i mark- och miljödomstolarna ger utrymme för va-teknisk kompetens och att rättegångsbalken och ärendelagen ger utrymme för sådan materiell processledning och förlikningsverksamhet som varit vanlig i Va-nämnden. Vad avser besiktning på plats eller hörande av personer bör även mark- och miljödomstolarnas regler passa för va-målen liksom bestämmelserna om meddelande av beslut, överklagande, protokollföring och delgivning av handlingar.

När det gäller lagen (1991:852) om betalningsföreläggande för fordringar i arbetstvister och fordringar som ska prövas av Statens va-nämnd föreslås som nyss framgått att de mål som i dag prövas av Va-nämnden i stället ska prövas av Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

